

DOMOLJUB

Izhaaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Štampar in dopisni se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inzerati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 49.

V Ljubljani, dne 6. decembra 1917.

Leto XXX.

Za mir v naši deželi.

Urednik »Domoljuba« je prejel od prevzvišenega gospoda knezoškofa ljubljanskega, dr. A. B. Jegliča, naslednji dopis:

V Ljubljani, 29. nov. 1917.

Gospod urednik našega priljubljenega »Domoljuba«! Potrebno je, da o prežalostih razmerah med nami izpregovorim nekoliko pomirljivih besedi našim vernikom. Izvolite jih ponatisniti v prihodnji številki.

Na državnih mejah divja vojska naprej. Mi zdihujemo in kličemo k nebu: Oče! odpusti nam, usmili se nas!

Pa tudi med narodi v državi sami se posebno zadnje čase vedno bolj širi prepričanje in razdor. Prežalosten je za nas posebno razpor med avstrijskimi Jugoslovani. Celo katoliški možje so se med seboj razprli in se po časnih vojskujejo eden zoper drugega, in sicer na Kranjskem, na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini.

Nas vse najbolj zadeva medsebojna borba najboljših mož pri nas na Kranjskem. Ker želim, da ostanete mirni, da se pogubnemu, medsebojnemu prepiru izognete, Vam sporočim, kako nastopajte in koga se držite. Ste pa dve važni zadevi, okoli katerih se suče borba: naša slovenska ljudska stranka in pa naša izjava za skupno državo avstrijskih Slovanov na jugu. O obeh le nekoliko besedi Vam v pouku za skupen mir.

I.

Gotovo že več časa čutite, da v naši slovenski ljudski stranki ni pravega soglasja, ni prave edinosti. Že nekako tri, štiri leta je razpor polagoma sicer, toda vedno bolj raste, postajal neozdravljiv. Vendar se je do zadnjega časa poznal in čutil le bolj med voditelji. Sedaj je pa na-

stala nevarnost, da se razpor, in sicer prestrasten razpor zanese tudi po deželi, po občinah.

Razdor se je začel, ker mlajši omikani možje niso bili zadovoljni z marsikaterimi svojevoljnimi ukrepi g. deželnega glavarja. S svojim nastopom na Dunaju je izgubil zaupanje vseh državnih slovanskih poslancev, posebno onih, s katerimi je bil združen v Jugoslovanskem klubu. Hotel je, da ga izvolijo za zastopnika v skupnem zborovanju obeh polovic Avstrije. Čutil je, da ga poslanci ne marajo voliti. Dosegel je pa v Ljubljani pri shodu izvršilnega odbora slovenske ljudske stranke, da je njegova struja soglasno zahtevala dotično izvolitev. Kljub tej zahtevi ga poslanci na Dunaju niso izvolili, češ da mu ne morejo zaupati. Užaljen je deželni glavar izstopil iz Jugoslovanskega kluba, je v Ljubljani na shodu zaupnih mož proglašil, da je slovenska ljudska stranka razdrta in koj je ustanovil novo kmečko stranko.

Torej zaradi užaljenega g. deželnega glavarja naj vse razpade, naj se jeza in strast in sovraštvo zanese po vsej deželi, naj se kmet izpodbode nad vse druge stanovce! Ta korak so g. deželnemu glavarju silno zamerili izvršni možje vseh pokrajin, pa tudi mene je globoko zadel. Ne, Slovenska ljudska stranka ne sme propasti! Nove kmečke stranke, namerjene zoper vse druge stanovce, ni treba. Saj je vendar Slovenska ljudska stranka tudi sedaj izpolnila svojo dolžnost do trpečega kmetijskega stanu in si je po deželnem odboru in po državnih poslancih prizadevala, da kmetu strašna bremena olajša; saj razvidimo iz dunajskih poročil, kako razni poslanci govore neutrujeno in največ ravno za kmeta. Torej nove stranke ni treba! Razdora, jeze in sovraštva po deželi ni treba! Saj imamo vendar drugih bridkosti in težav dovolj! Ohranimo medsebojni mir, medsebojno ljubezen!

Zato prosim, srčno in nujno prosim

Vas može, posebno vse občinske odbornike in župane, da novo kmečko stranko kar mirno in tiho odklonite, se za njo ne podpisate in se ne udeležujete morebitnih shodov po občinah, ki bi jih prirejevala. Prosim pa tudi, da ne zaničujete, ne sovražite, ne psujete začetnikov te nove stranke in mož, ki bi morda k njej odstopili. Ohranimo mir, ljubezen, edinost!

II.

Viharni razdor pa sega še na drugo zadevo. Dolgotrajna grozovita vojska je nekako vse prekucnila. Naši najvišji državniki so uvideli, da se mora tudi v Avstriji marsikaj preurediti, posebno napraviti ljubi mir med sovražnimi narodi. Naši najboljši možje so prepričani, da na jugu Avstrije ne bo miru, dokler bodo vse-nemške stranke mogle Slovincem kratiti njihove narodne pravice in brezobzirni Madžari z vso silo tlačiti Hrvate in Slovence, ki prebivajo na Ogrskem in na Hrvaškem. Vsenemci in Madžari snujejo nova nasilstva in nam očito groze, ne le na shodih, ampak celo v državnih zbornicah. Zraven teh so se oglasili še drugi naši sovražniki, ki hočejo nas Slovence in Hrvate odtrgati od naše ljubljene, od naše pre-slavne Habsburške vladarske rodovine, od našega nad vse čislane cesarja Karla!

V teh okoliščinah so bili prepričani in so še najboljši možje, da miru in pravice ne bo, dokler bomo mi zvezani z Nemci, Hrvati pa z Madžari. In ker je na Dunaju odsek, ki prenoreja ustavo, so vsi jugoslovanski poslanci skupno podali izjavo, da mi avstrijski Slovinci, Hrvatje in Srbi hočemo biti popolnoma ločeni od Nemcev in Madžarov, ter združeni biti v skupno državo v mejah Avstrije in pod žezlom naših Habsburžanov.

Tudi jaz sem s polnim prepričanjem to izjavo podpisal, ter branil njo in sebe na Dunaju. Pa tudi vem, da zadovoljni Jugoslovani bodo najbolj čvrsta in zvesta

obramba Avstrije na Jugu in ob Jadranskem morju zoper vse njene smrtne sovražnike.

Veste, kdo ne mara za Avstrijo, ne mara za naše cesarje? Najbolj zagrizeni sovražniki so brezbožni prostozidarji, ki sovražijo Boga in Cerkev katoliško. Ker je Avstrija še edina katoliška država in ima vladarje zveste katoliški Cerki in sv. Očetu, zato jo hočejo razdreti. Dokler je pa ne morejo, jo slabe s tem, da v njej hujskajo narod zoper narod, da v njej podpihujejo peklensko mednarodno sovražstvo. Mi pa hočemo imeti močno Avstrijo, s studom odbijamo od sebe njene sovražnike, pravico hočemo za vse narode v Avstriji, pravico pa tudi za nas avstrijske Slovane na jugu.

Vse to sem Vam natanko pojasnil, da Vas ne zbegajo besna nasprotovanja v tem oziru, posebno od strani nam krivičnih vsenemških strank in brezobzirnih Madžarov in prepiri, ki so se žalibog zanesli tudi po Hrvaškem in po Bosni.

Molimo! Molimo doma in v cerkvi prvič za mir in ljubezen med nami Slovenci, za mir in ljubezen med vsemi našimi stanovci, za mir in pravico med vsemi narodi v Avstriji, za mir in slovo po vsem svetu!

† Anton Bonaventura, škof.

Mir — ponuden.

Kolu se je sprožilo. Ruska vlada je ponudila narodom onih dežel, ki se vojskujejo, roko z željo, da se hoče takoj pogajati za premirje in za splošen mir. »Pozivamo vse vlade, vse sloje in vse stranke vseh dežel, ki se vojskujejo, naj odločno odgovore, če pritrdijo, da se hočejo z nami pogajati« — tako je zaklicala ruska vlada v posebni brzojavki, poslani 28. novembra avstrijskemu armadnemu poveljstvu. »Mir, ki ga predlagamo, bodi časten mir sporazumnosti, ki naj zagotovi vsakemu narodu svoboden gospodarski in kulturni razvoj. Proč s pozimsko vojsko. Živel mir in pobratimstvo narodov!«

Podpisan je ljudski komisar za vnanje zadeve — Trockij, in predsednik sveta narodnih komisarjev — Uljanov Ljening.

Avstrijska vlada je takoj odgovorila, da smeri, ki jih je ponudila ruska vlada za premirje in mirovno pogodbo, tvorijo primerne temelje za uvedbo pogajanj in je pripravljena, da se takoj pogaja. — Podobno je odgovoril tudi nemški kancler Hertling.

Med Berlinom in Petrogradom deluje že brezlični brzojav.

V avstrijskem državnem zboru je ministrski predsednik dr. Seidler izjavil: Kakor znano, je vlada vabilo ruske vlade, naj se takoj začne pogajanja o premirju in splošnemu miru — že sprejela. Poslanci so to izjavo odobrili z živahnim ploskanjem.

Seidler je še pristavil: Vlada je odločena, da vodi pogajanja v duhu spravljivosti, ker ji je na tem, da čimprej doseže mir, ki naj omogoči zaupno sodelovanje na-

rodov v bodočnosti. Avstro-ogrška vlada je voljna pogajati se za splošni mir, ki naj bo za vse časten in ki naj stoni na podlagi, da naj bodo teritorialna nasilstva izključena. —

Brzojavka avstrijskega ministra za vnanje zadeve, grofa Czernina, da se hoče avstrijska vlada pogajati z boljševiki, je v celi Rusiji zelo vplivala. Vladni krogi so zadovoljni, ker so s tem osrednje velesile priznale novo vlado v Petrogradu. Czerninovo brzojavko so takoj listi s posebnimi izdajami razširili. Na petrograjskih cestah so prirejali osrednjim velesilam ovacije. Vsi sloji ruske družbe so prepričani, da se bo sklenil mir med Rusjo in osrednjimi silami prej, kakor se splošno sodi. — Ruski listi zahtevajo, naj se mir hitro sklene.

Če vse ne vara, se nahajamo ob koncu svetovne borbe.

Pregled po svetu.

Državni zbor. V razpravi je bil nujni predlog poslanca dr. Jankoviča o tuberkulozi (sušici) in silihi. Vsi govorniki so podarjali, da bo opustošenje, ki ga bo napravilo to dvojno zlo med prebivalstvom v zaledju in med vojaštvom, veliko občutnejše, kot vojaške žrtve na frontah, osobito ker se bo vlekle naprej od rodu do rodu. Dr. Jankovič se je osobito pritoževal, da v jugoslovanskih deželah nimamo zdravilišč za jetične in da se v tem oziru premalo stori. Po vojaških bolnišnicah je preveč zdravnikov, ki dostikrat nimajo nič dela, dočim se oblastva na najnujnejše ljudske potrebe premalo ozirajo. — Glede sifile (spolne bolezni) je zahteval postavbo, ki naj kaznuje okuževalce; vlačugarstvo naj se zatne, dotične osebe pa denejo pod varuštvo. — Dne 29. nov. je bil na vrsti predlog o vojnem davku. Proti so glasovali Jugoslovani in Čehi. — Svobodomislec baron Hock je spravil na dnevni red tudi vprašanje o sežiganju mrličev. Predložil je zakonski načrt in ga utemeljeval. Proti predlogu je govoril odločno in tehtno posl. dr. Jankovič. Poudarjal je zlasti tudi versko stališče in ukaz sv. Cerkve, ki sežiganje izrecno prepoveduje. Vsa zadeva je bila odložena z dnevnega reda. — O begunskem vprašanju je govoril precej ostro poslanec Fon. Pritoževal se je, ker nekateri begunci še sedaj niso dobili podpore; zahteval je, naj se čimprej ustvari možnost, da se bodo mogli begunci vrniti na Goriško. — Poslanec Jarc in tovariši so predlagali takojšnje pomoč pogorelcem v Rozalnici na Belokranjskem.

Ali se bomo pobotali z Rusijo? Svet ljudskih komisarjev z Leninom na čelu je naročil vrhovnemu poveljniku ruske armade Duhoninu, naj predlaga vsem vojskojočim se državam premirje. Ta se je izogibal in odločno branil ustreči, zato ga je Lenin odslovil in na njegovo mesto postavil generala Krylenka, ki je moral odločno nastopiti, da mu je bilo izročeno vrhovno poveljstvo. Ruski minister Trockij je poslal četverosporazumu ultimatum s pozivom, naj še enkrat označijo svoje vojne cilje. Zagrozil je, da bo sklenil poseben mir z osred. državama, če ne dobi odgovora. Med rusko

armado na dvinski fronti gospoduje lakota. Teden dni niso dobili vojaki kruha, dasi so tako navezani nanj. Namesto 100 vagonov živil, prihaja samo 20 vagonov. — Rusija je odpovedala vse pogodbe o nabavi streliva, ki jih je imela s sporazumom. Vlada boljševikov je odredila novo demobilizacijo. Prostih je zopet 600.000 mož. Poroča se tudi, da je na celi ruski fronti ogenj ustavljen.

Nastop nemškega kanclerja. Grof Hertling je 29. nov. prvokrat govoril kot kancler. Začel je: »V viharni dobi sem prevzel mesto kanclerja. Sprejel sem to breme v mislih na vrle bojevnike, ki že 40 mesecev tvegajo življenje za domovino.« Orisal je nato položaj na bojiščih. Glede naših uspehov proti Italiji se je izjavil:

Z uspešnim prodiranjem zveznih armad v Italiji se peča še danes ves svet. Silovite reči so se tam izvedle s presenetljivo hitrim prebitjem v pustih gorah. Italijanska armada je izgubila znaten del svojega moštva in vsaj polovico vseh svojih vojnih sredstev. Izgubila je dežele, ki dobavljajo veliko živil. Plena niti dozdej ni bilo mogoče pospraviti. Če bi ves dobiček preračunalj v denar, gre za dobiček več milijard. Vsled zmage od Soče do Piave se je naša bojna črta na zahodu znatno razbremenila.

O splošnem političnem položaju je Hertling izjavil: Od svojega prednika sem prevzel dragoceno dediščino, da gojim prijateljstvo nasproti Avstriji, Turčiji in Bolgariji.

Našim zvestim zaveznikom, s katerimi smo prišli skup, da branimo svoje najsvežejše, s katerimi smo združeni na bojiščih in doma izvedli čine, ki jim ni enakih, se zahvaljujem in jih občudujem.

V istem zmislu je govoril tudi nemški državni tajnik dr. Kühlmann, ki je glede ponudnega premirja in miru z Rusijo dostavil: Načela, ki so jih razglasili sedanji voditelji Rusije, tvorijo primeren temelj precisnovi na vzhodu; vpoštevajo naj se pravice samoodločbe narodov.

Z izvajanjem državnega kanclerja in tajnika so soglašali večinoma vsi govorniki.

Svetovna vojska.

Začetek nove bitke v Benečiji. — Silni topevski boj. — Število italijanskih ujetnikov je poskočilo do 300.000. — Na ruskem bojišču premirje. — Romunija v skripelb. — Nemški uspeh pri Cambral. — Boji pred Jeruzalemom.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Pretekli teden se na italijanskem bojišču ni kaj prida spremenilo. Bojna črta je ostala ista in teče od Asiaga proti severovzhodu čez goro Monte Meletta, potem čez dolino Brente južno od Cismona in severno od Monte Grappa proti dolini Piave do vasi Quero, ki so jo zasedli hrabri Bošnjaki.

Srditi italijanski protinapadi. V Alpah so Italijani nadaljevali sunkoma svoje protinapade, zlasti na Monte Meletta in Monte Tomba. Vsi njihovi napori so bili brezuspešni, ni se jim posrečilo, da bi potisnili nazaj naše voje.

Nova bitka. Najnovejša poročila javljajo, da se je vnela na vsej fronti ob Piave in v gorovju silna topovska bitka; dosegla je tako srditost, kakršne še ni bilo na tem bojišču. Tekom štirinajst dnevnega miru so naši popravili ceste po Benečiji, naredili namesto porušениh mostov za silo nove ter uredili dovoz municije in drugih vojnih potrebščin. Na beneško bojišče je baje že došlo tudi nekaj ameriških čet. Kakor se zdi, se je začel odločilni boj za Benečijo.

300.000 ujetnikov. Zadnje dni so naši v bojih med Asiagom in Piave zopet ujeli nad 43.000 Italijanov; s tem je poskočilo število ujetnikov do 300.000.

RUSKO-ROMUNSKO BOJIŠČE.

Premirje na ruski fronti. Novi ruski vrhovni poveljnik gen. poročnik Krylenko sporoča, da so se njegovi odposlanci, ki so

zapustiti Grčijo, ki jo je spravil na stran sporazuma. V južni Albaniji in Valoni bi postala tla za Italijane prevročja in bi morali v kratkem vse popustiti.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Nemški uspeh pri Cambrai. Pretekli teden so Angleži pri Cambrai še vedno nadaljevali svojo silovito ofenzivo. Nепrestano je bobneči oženj pretresal zemljo in angleške množice so se iznova zaganjale v naskoku na nemške postojanke. Vsi angleški napori so bili zaman, svojih uspehov, ki so jih dosegli v začetku ofenzive, niso mogli razširiti.

Tu so jim pa pripravili Nemci precejšnje presenečenje.

Že dalj časa niso vprizorili Nemci na zapadni fronti nobenega ofenzivnega sunka. 29. novembra pa je nemško vojno vodstvo nenadoma uvedlo napad pri Cambrai, kjer je bil vržen sovražnik nazaj, in sicer z vsega ozemlja, ki ga je bil iztrgal Nemcem v zadnji ofenzivi. S težkimi žrtvami so bili Angleži pridobili kakih 10 km prostora; že so se veselili, da so znatno upog-

ločen ugovor zoper naklepe onih izvenavstrijskih slovanskih krogov, ki hočejo Jugoslovane odcepiti od Avstrije; zato pa naj ves svet ve, da mi Slovenci te naklepe od sebe odbijamo, ker hočemo ostati v avstrijski monarhiji in pod žezlom naših vladarjev iz habsburške hiše; drugič kot odločen ugovor zoper velike krivice, ki so jih nam Slovencem že storili in jih ravno sedaj še napovedujejo brezobzirne vsenemske stranke; tretjič kot odločen ugovor proti nasilstvom, s katerimi gnetejo Madžari njim pridruženе slovanske narode; četrtič prepričan, da zadovoljni Jugoslovani bodo najbolj močna, varna in zvesta obramba zoper sovražnike avstrijske monarhije in habsburške dinastije.

60letnica tržaškega škofa megra dr. A. Karlina. Dne 30. novembra, na godovni dan tržaškega škofa mil. g. dr. Andreja Karlina so se sešli v Trstu škofje goriške metropolije: goriški knez nadškof dr. Fr. B. Sedej, ljubljanski knez nadškof dr. A. B. Jeglič, krški škof dr. Anton Mahnič, in poreško-pulski škof dr. Pederzolli. Goriški nadškof dr. Sedej se je vrnil zopet v Gorico.

Duhovniške spremembe. Č. g. o. Pj Vakselj, vikar in kustos v Ptuj, pride za administratorja graškega samostana v št. Vid pri Ptuj. — Č. g. o. Peter Zirovnik pride iz št. Vida v Ptuj.

Vojni križec 2. reda za zasluge v civilnem službovanju je podelil cesar g. Ivanu Traven, ravnatelju Zadrुžne centrale v Ljubljani.

Mirovni shod. Preteklo nedeljo je bil v ljubljanskem »Mestnem domu« velik mirovni shod.

Sledeče občine so se še pridružile jugoslovanski izjavi: Morte, Trzin, Mengoš, Radomlje, Dolško, Nasoviče, Volčji potok, št. Janž, Mekinje, Preserje, Moste pri Ljubljani, Jesenice na Gorenjskem, Ajdovščina, Kapele, Višnja gora, Cerknica, Adlešiči, Griblje, Čepljane, št. Vid pri Zatični, Šmarje, Leskovec, Zagorica, Kamniška meščanska korporacija, Loka, Dob, Šnitalič, županje njive, Šmartin, Paloviče, Tunjice, Podhruška, Rašica, Brezovica, Selca, Zagorje na Krasu, Leskovec pri Višnji gori, Črnuče, Ihan, župani kamniškega okraja, Sv. Križ pri Kostanjevici, Dole pri Litiji, Trnovo, Ilir. Bistrica, Jablanica, Krašnja, Kamnik, Hrastje, Loke, Studenec-Ig, Videm, Bloke. — Zadnji čas so se jele oglašati in izražati soglasje z jugoslovansko deklaracijo tudi štajerske občine. Naj slede še druge; nobena naj ne izostane!

Skoraj 20.000 K je že nabral odbor, ki namerava napraviti spomenik umrlemu dr. Kreku. V ponedeljek, dne 3. dec. je bil prvi posvet o tem, kakšen spomenik bi bil najprimernejši.

Država — deželam. Deželnim zakladom se nakažejo za leti 1917. in 1918. iz državnih sredstev tle doneski: Kranjski 2.246.320 K, Koroški 2.292.530 K, štajerski 7.258.970 K, Trstu 1.178.360 K, Istri 773.590 kron, Goriški-Gradiščanski 589.860 K, Dalmaciji 742.940 K.

Nova občina. Vlada je dogovorno z deželnim odborom razpustila občinski od-

Ljénin.

Trockij.

nesli ponudbe za primerje z osrednjimi državami, že vrnili z uradnim odgovorom nemškega vrhovnega poveljstva. Krylenko je nato takoj vsem četam zapovedal, naj ustavijo sovražnost. Zastopniki Rusije in osrednjih držav so se sešli v nedeljo. Kakor hitro se sklene premirje, bodo poslali ruski zastopniki na zaveznike poziv, v katerem jih bodo pozvali, naj tudi oni sklenejo premirje.

Težavni položaj Romunije. Nič kaj prijetne ure ne čakajo Romurov. Če Rusija sklene premirje in morda celo mir, potem ostane Romunija osamljena. Njene armade se bodo morale ali podati našim četam, ali pa se bodo umaknile v Rusijo, kjer jih razerože. Ententa je za ta slučaj že ponudila Romunom zavetišče, ki na nima nobenega pomena zanje. Če Rusija sklene premirje, ji bodo morali slediti tudi Romuni.

Sploh bi postal vojaški položaj na mah zelo kritičen za entento, če Rusija z nami sama sklene mir. Romunija bi se morala podati. Solunska armada bi morala zbežati iz Macedonije, ker sicer jo lahko zavezniki ujamejo. Tudi Venizelos bi moral

ni! nemško črto, pa jim je nenaden udarec vzel vse, kar so pridobili. Nad 4000 Angličev je prišlo pri tem v nemško ujetništvo, pa tudi precej vojnega blaga so pri tem porazu sovražniki izgubili.

Angleži so sicer takoj napravili protinapade, toda vsi njih napori so ostali brezuspešni.

Boj za Jeruzalem še vedno traja. Kakor se zdi, so dobili Turki ojačenja, ker so morali Angleži ustaviti svoje prodiranje. Boji se bijejo par kilometrov pred Jeruzalemom.

Tedenske novice.

Odločno in jasno. Ljubljanski knez nadškof dr. A. B. Jeglič je pojasnil, zakaj je podpisal Jugoslovansko deklaracijo: »Ko sem bil meseca novembra na Dunaju, me je nekdo v ministrstvu poprašal, zakaj sem za deklaracijo nastopil in poznano izjavo podpisal. Odgovoril sem dotičnemu gospodu: »To sem storil: prvič kot od-

bor v Cerknici ter namestila v območju prejšnje občine dvojno gerentstvo: eno za Cerknico, drugo za novo občino Begunje.

V Trstu so oskrbeli slovenski domoljubi sv. mašo, ki je bila opravljena za pok. dr. Kreka v cerkvi sv. Antona 30. nov. Sv. opravila so se udeležili zastopniki vseh slojev slovenskega prebivalstva, kakor tudi vojaštva, uradništva in trgovstva.

Ogenj. V Rosalnicah pri Metliki so 25. nov. pogoreli štirje posestniki. Ogenj je zanetil iskra, ki je padla iz železniškega stroja na streho posestnika M. Brodariča. Škode je do 150.000 K. Zima je nastopila, pogorelci so pa brez vsega. Pomoč je potrebna in nujna.

Zopet zločinstvo. V Češnjicah župnija Šentlenart pri Ljubljani je neznan lopov v noči pred 26. nov. zavratno umoril 77 let starega vdovca Mihaela Terškan. Pokojni je bil zvonar pri župnijski cerkvi ter se preživljal s skromnim zaslužkom. Zločinec, ki ga še niso zasledili, je odnesel uro in denarnico.

Vojaške novice.

Cesar zopet na Tirolskem. Dne 25. novembra se je bil podal cesar Karel zopet na tirolsko fronto. Preko Tridenta se je peljal po Suganski dolini čez Primolano in Feltrę k četam, ki so se borile med Brento in Piave. Pripel je marsikateremu odlikovanju na prsa. Prvič je bila podeljena nova srebrna hrabrostna svetinja za častnike brigadnemu poveljniku pl. Zeidler-Sternecku.

Generalni polkovnik pl. Borojević je odlikovan z najvišjim redom nemške države »Pour le merite« (za zasluge).

Za vojnega ktrata je imenovan g. Kovačič Franc, kaplan v Velikih Laščah.

Red železne krone 3. razreda za vojno dekoracijo in meči sta dobila slovenska častnika: nadporočnik Franc Alič iz Gorenjevasi nad Škofjo Loko, in poročnik Stanko Jeglič iz Žirovnice na Gorenjskem. Izkazala sta se prav posebno odlično v 10. soški bitki.

Padel je 24. novembra blizu Feltrę slovenski nadporočnik g. Jurij Otujac, rodom iz Škofje Loke. Odlikovan je bil s častniškim zaslužnim križcem III. reda, z zlatim pohvalnim priznanjem in Karlovim križcem.

Vojaki na dopustu, ki imajo označbo »končnim terminom«, bi morali dne 30. novembra ali dne 31. decembra 1917 brezpogojno odriniti k vojakom. Poslanec dr. Benkovič in tovariši so interpelirali domobranskega ministra, zahtevajoč, da se dovolijo izjeme v ozira vrednih slučajih in da se smejo še vlagati prošnje za podaljšanje takih prostitev. — Te dni je izšel ukaz domobranskega ministrstva, s katerim se tej zahtevi v celoti ustreže. Prošnje za podaljšanje prostitev je treba takoj vložiti.

Zasut od granate. Dne 7. septembra je padel junaške smrti na gori Sv. Gabrijele Andrej Gregorič iz Nadgorice, občina Črnuče. Zasula ga je granata. Zalostnim staršem so smrt naznanili njegovi tovariši. Andrejček, počivaj sladko!

Pogreša se inf. Fr. Grubar, ki je bil pri gorskih strelcih, vojna pošta 357. Poizveduje in stroške plača mati njegova Marija Grubar, Volčkova vas, št. Jernej na Dolenjskem.

Za dan sv. Nikolaja pošilja mnogo pozdravov gorski strellec Zore Anton. Piše: Preden smo šli na Lahona, smo se trikrat pripravili in okrepili za pot — z Bogom. Tukajšnje krasne cerkve se še vedno ponašajo z lepimi orgljami in zvonovi. V mestu U, je gledališče, strelišče in cirkus. Tu v vasi . . . je tako krasna cerkev, da bi ji težko našli podobno. Vinogradi so pa drugače nasajeni kot pri nas doma. Koli so v vrsti in na širokost tri metre eden od drugega. Med temi vrstami pa pridelujejo repo, krompir, koruzo, žito i. dr. Na dva metra visokih koleh je napeta žica, po kateri se trta ovija. V enem vinogradu sem videl že obrezano trtje. Vreme je gorko.

Obsojen je bil poročnik Zerdik, ki je pred par meseci zabel dragonca Moriza, na 6 tednov zapora, in sicer zaradi prestopka proti varnosti življenja. — Vojaško divizijsko sodišče v Gradcu je obsodilo poročnika Jožefa Geisslerja na 10 tednov poostrene ječe, ker je mučil vojake, jim dajal zašušnice in jih suval z nogami.

Hkrati sta bila potrjena dvojčka Anton in Franc Prieth iz Zamsa na Tirolskem; hkrati sta šla v vojno službo, bila sta pri isti bateriji in sta zopet bila hkrati povišana za desetnika, obenem sta bila odlikovana z bronasto in kmalu nato zopet hkrati s srebrno svetinjo.

Kdo je vzrok vojske in kdo je zoper mir? Te dni je bil izvoljen bivši rimski župan žid Nathan za velikega mojstra italijanskega framasonstva. V svojem nastopnem govoru je odobral stališče francoskega ministrskega predsednika Klemensója in angleškega voditelja Lloyd Džorža, ki hočeta vojsko nadaljevati; tudi je obsodil »pacifizem« (delo za mir).

Še grozdje trgajo. . . Častnik Š. je pisal tam od Piave na Italijanskem ter se silno pohvalil o rodovitnosti ondotne zemlje. Sami vinogradi in koruza. Povečini stoji še vse na polju; tudi sladki grozdi na latnikih se dobe. Kleti so vse prenapolnjene z vinom!

Daleč v laški deželi. Prijatelj korporal Forčić Angel zopet piše: »Srčne pozdrave Vam pošiljam od reke Tilmenta. Gremo še vedno dalje. Lah je na begu vse popustil; vsaj lačni nismo.«

Begunstvo na Laškem. Preko Milana je šlo iz zasedenih italijanskih pokrajin okrog 700.000 beguncev. Italijani šele zdaj spoznavajo in tudi čutijo, kaj je vojska in vojno gorje.

Iz Siam (Siam je azijsko kraljestvo sredi Indije) se je oglasil štajerski rojak F. Lupša, ki se nahaja v Bangkok-u kot vojni ujetnik. »Straži« naznanja, da je z njim tudi F. Ivančič, doma pri Mali Nedelji. Pravita, da od začetka vojske nista dobila še nobenega obvestila od doma.

38 milijonov mož se nahaja točasno pod orožjem v vseh vojskujočih se državah; na strani entente jih je 27 in pol milijona, na strani osrednjih držav pa 10 in pol milijona.

Razne novice.

Vojvodsko čast je podelil cesar Karel najstarejšemu sinu umorjenega prestolonaslednika Franca Ferdinanda, knezu Maksu. Vojvodstvo je dedno po pravu prvorojenstva. Vsi otroci prestolonaslednika so dobili pravico do posebnega grba.

Princ Hohenlohe, najvišji cesarjev dvorjan, bo baje imenovan za namestnika na Štajerskem.

Goriške ss. uršulinke, ki so vztrajale med okupacijo v Gorici in sicer č. ss. Mehtilda Grčar, Ivana Zupan in Cecilija Pavlin, so bile odlikovane z zlatim zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetinje.

Andrej Hofer. 22. novembra so praznovali na Tirolskem 150 letnico rojstva domačega junaka Andreja Hoferja, ki je dobil v sedanjih brambi Tirolske dokaj posnemalcev.

Svarilo. Brezvestni agenti nabirajo kljub uradni prepovedi naročnike na knjigo »Feldbriefe« (Pisma z bojišč), ki izhajajo v založbi Jenő Horvatha v Budimpešti in ki se razpečavajo, kolikor znano, v Avstriji pod drugim imenom; pri tej priliki izvabljajo dotični agenti denar pod pretvezo, da se z njim nakupijo knjige za vojake. Da se to obče škodljivo početje na korist vojne preskrbe čim prej ustavi, opozarjamo občinstvo, naj take slučaje takoj naznani najbližji varnostni oblasti.

Za skupnost. Ogromen del neodvisnega hrvatskega življa v Bosni in Hercegovini z ondotnimi dušnimi pastirji oo. frančiškani se odločno poteguje za izvršitev v jugoslovanski deklaraciji izraženih zahtev. Deklaracija je zbudila pač na celem narodu v Bosni nepopisno navdušenje. — take sta se te dni izjavila zastopnika bosenskih Hrvatov-katoličanov na Dunaju: dr. Sunarić in dr. Dimović.

Zakaj? Čemu? Ker smo — dasi neradi — za bodoče leto 1918. zvišali naročnino »Domoljubu« na 5 kron, je to naznanilo (v zadnji številki) marsikaterega našega prijatelja-naročnika nekoliko pogrelo. Nekdo tužuje: »Pišete, da cene papirju rastejo. Zakaj pa? . . . Obleke iz papirja ni treba . . . Res je draginja, pa za papir vendar ni take sile« . . . Odgovarjamo: Sila je sila, pa še kakšna! Za liste, kakor je »Domoljub« je treba posebnega papirja v okroglih zvitkih za rotacijski stroj. Zasegla ga je država in ga oddaja tiskarnam le po malem tako, da smo v skrbeh, kaj bo v bodoče. Cena pa raste zato, ker so se podražile vse snovi za proizvodnjo papirja v tovarnah. Kar je, to je. Uprava mora s tem računati in si ne more drugače pomagati.

Zakaj ni sladkorja? Pri raznih tovarnah za sladkor se je nakupilo zadnji čas do 4800 vagonov, ki jih ni bilo moč odpustiti. Jasno je, da mora biti ob takih razmerah preskrba južnih pokrajin nezadostna. Manjka prometnih sredstev.

Tatvine. Neprestano dohajajo tožbe o drznih tatvinah. Najbolj mikavni so za umzoviče prešiči in vse, kar se da ugrizniti. — V Gradcu so pa nedavno tatiči na kolodvoru odnesli kar 2000 kg petroleja. Ta tatvina je zbudila pozornost, ker toliko blaga se ne dá prav lahko odnesti. Udeleženi je bilo večje število organiziranih tatov. — Sedaj premišljuje železniška uprava

va, če bi se dalo pomagati z vojaško stražo.

Izredna pridnost. Častniški namestnik v tečaju za častnike g. Alojzij Vrhnjak iz Pameč v Slov. Gradcu na Štajerskem se je poleg svojih vojaških opravil učil zasebno tudi vseh predmetov za prvi letnik bogoslovja. 26. nov. je napravil zadnji izpit za 1. letnik bogoslovja v Mariboru.

Begunci Furlanije in Benečije so razkropljeni po celi Italiji. Benečani so se večinoma odneljali z železnico, Furlani — okrog 300.000 — so pa morali capljati peš v snegu in dežju. Strašno so trpeli osobito otroci in starci. Pomožni odbori so nabrali zanje do 50 milijonov lir.

Cadorna, bivši načelnik italijanskega generalnega štaba, ki je tako žalostno končal svojo vojaško kariero, je osebno dober katoličan, le žal, da se je bil dal vpreči v službo verolomstva. Oženjen je z markezo Ivano Baldi iz Genove. Ima štiri otroke; dve hčeri sta se posvetili rožovnemu življenju, en sin je vojak, ena hči se bavi s pesništvom.

Tatjana pobežnica. Velika kneginja Tatjana, druga hči bivšega ruskega carja, je pobežnila iz Sibirije. Čez Japonsko se popelje v Ameriko.

V Lurd so Francozi tudi med vojsko pridno romali. Dasi so prometne zveze ovirane, je prišlo minulo poletje le veliko tujcev. O priliki rekega večjega narodnega romanja je pridigoval šalonski škof Tissier o treh boleznih, ki razjedajo Francijo: brezboštvo, racionalizem (umoverstvo), naturalizem.

Velikanski gozdni požari so nedavno divjali v srednji in vzhodni Sibiriji. Pogoreli so obširni jelovi gozdovi okrog Irkutska. Ogenj je upepelil tudi velikarske zaloge stavbnega lesa. Brodarstvo in plovstvo po reki Leni je bilo ustavljeno, ker je bil ogenj na obeh bregovih.

Dopisi.

Preziranje pri Ljubljani. Kakor drugi občinski odbori se je tudi prezirski v svoji zadnji seji z večjim izjavil za deklaracijo Jugoslovanskega kluba. Izrekel je svojo vdanost in hvaležnost našemu presvetlemu knezoškofu, kakor tudi pozdravila neprotestno prizadevanje sv. četa za mir, da bi se z vendar končalo to strašno, nezmislivo klanje narodov.

Iz ruskega ujetništva je nabežnil četovedla 17. pešpolka Jakob Renar iz Komnika. Trpko usodo ujetništva je utrpel celih 13 mesecev blizu Petrograda. Zablazenel je po lepi Krasnici deželi, se preoblekel v obleko ruskega vojaka in se podal proti zahodu — proti bojni črti. In res, sreča mu je bila mila; zadel je na severne nemške čete, kjer so ga z veseljem in začudenjem sprejeli in — kar je pošteno — nacionalni ništev prazni želodec. Sedaj biva doma na dorustu, a kmalu zopet odrine h kadru. Cezarsko sukno nosi neprenehoma že sedmo leto.

Doživeli smo prave rokovnjaške čase; tatvine so v našem kraju na dnevnem redu. Tele iz hleva, prešič iz svinjaka, moka iz mlina — to vse izdane brez vsakega hrana in šuma. Tako so neki gospodinjki, ki je bila pri nedeljski moži, ukradli prešiča, ga zaklali in čreva nedolžnega ščetinarja pustili na hišnem prahu za spomin. Tatovi so večinoma nabežili ruski ujetniki, ki so jih že nekaj zasacili v gozdu, ko so se ravno mastili z ukradenim telečino. Prosimo, da bi se poklešana oblast malo bolj potrudila vsaj omejiti to tatinsko nadlego.

Rovte. Koncem junija t. l. se je izgubila slaboumna Frančiška Podobnik iz Zibrš, občina Rovte. Ker se je že poprej večkrat potikala okrog, se domneva, da se nahaja kje v žirovskem ali vrhnjskem okolišču. Čulo se je, da bi bila v Bevkah? Omenjena je stara 16 let, svetlih las in slabo oblečena. Pojasiel prosil Ivan Podobnik, Zibrš, p. Rovte pri Logatcu.

V Škocijani pri Dobu je 18. nov. po dolgi mukepolni bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti, umrl v 61. letu starosti Anton Stražar. Bil je posestnik lepe kmetije, do katere je imel veliko veselja ter veljal kot dober in skrben gospodar. Se več je pa vredno, da je bil vse življenje veren katoličan, kar je tudi javno pokazal. Kot tak se je l. 1908 udeležil romanja Slovencev v Lurd, leta 1912 pa v Rim. Vsem romarjem se priporoča v pobožno molitev! Rad je tudi prebiral dobre časopise, zato je bil dolga vrsto let naročnik »Domoljuba« in »Bogoljuba«, zadnja leta pa tudi »Slovenca«. Naj počiva v miru!

Iz Benečije. Slovenski farte gorskega strelskega polka št. ... pošiljajo vsem v domovini te vrstice iz Benečije v pozdrav:

Svetle zvezde, znanke moje,
kje vas gledam jaz nočmi
Tiho je pred mano polje,
kot bi vladal že pekoj.

Daleč naše so planine,
mislil tja bitič mi;
teda misel hrzo mine,
ni miru še in ga ni.

Svetle zvezde, vam izročam,
srčno-vdani svoj poudrav;
dragim molim ga resite,
saj z benečskih je planjav.

Pozdrave vsem bralcem in prijateljem »Domoljuba« pošiljajo sledeči: Hartman Alojzij, Ljubljana; Kristan Ivan, Hlebec; Jerko Andrej, Započe; Petrič Ivan, Ohonica; poddesetnik Kovačič Ivan, Borovnica; Žitnik Anton, Hosta; Hacin Ferd., So. Šteta; Petelin Franc, Krvava peč; poddesetnik Peter Klirkon, doma iz Zatočina; Fr. Dežman, Bodešče, Florijanci Leopold, Ljubljana.

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Bankovci. Sedaj imamo le v Avstriji za 17 milijard bankovcev. Na vsakega človeka, torej tudi na vsakega otroka pride nad 50 K papirnatega denarja. Meseca julija je bilo šele 12 milijard. V dobrih štiri mesecih so natisnili za 4000 milijonov kron novih bankovcev. Stroški za vojaštvo so bili veliki, treba je bilo izplačati višje podpore za vnočkanje, preskrbnino za begunce, v šje plače uradništvu in vse drugo. Papirnat denar je le menjalno sredstvo za izdelke. Čim več se blaga napravi v državi, več mora biti denarja, da se blago kupi. Čim manj je blaga, manj je treba denarja; avstro-ogrška banka dobi svoj denar nazaj. Zdaj se vedno manj blaga proizvaja, ker manjka delavcev in ni sirovin za tovarne. Imelo bi torej biti manj denarja, pa ga je vedno več. Ni čudno, če vedno bolj pada kupilna moč denarja in je draginja vedno huša. Kar je zdaj papirja preveč, se mora na en način uničiti. Ena pot bi bila, ko bi vsi, ki imajo veliko, vzeli obilo vojnega posojila. Drugo pot bo vlada sama ubrala, ko bo zahtevala del premoženja v denarju za davek.

Napačen račun. Po uradnih računih se je v Avstriji letos komaj polovico navadne letine pridelalo. Nam se zdi to nemogoče. Najbrž so druga leta pridelek precej pre-

visoko, letos pa malo rizko računali. Povsod so gledali, da morajo domači ljudje tudi živeti.

Razdelitev krompirja. Ker je pri nas letos malo krompirja, nam ga bo Nemčija poslala 4000 vagonov. V Galiciji so višjak precej navili. Dati bo morala za armado 21—22.000 vagonov, 14.000 pa za druge avstrijske dežele. Ker vzhodna Galicija ni pridelala skoro ničesar, so doma v velikih težavah, kako se bodo preživel. Poljaki pravijo, da se rekvirira še enkrat toliko, kolikor je predpisanega. V okraju Svirc pri Przemyslanih je bilo predvošnjih 12, zahtevali so 35 vagonov; 11—12 letni otroci so morali vreče s krompirjem nositi.

Zadreja za žito. V Romuniji je le še turščica, ki je letos prav dobro obrodila. Vse drugo žito so že pobrali. Po mestih se pa uprav turščice najbolj bojijo. Pričakovali so od tam veliko več žita. Lastnega žita imajo zadosti le na Češkem, Moravskem, Šleskem, Gor. in Nižiem Avstrijskem brez Dunaja. Vse druge dežele morajo žito uvažati. — Zaloge so prazne, ne ve se n'č, kje se bo dobilo. Za pivovarne so mislili dati 4000 vagonov ječmena, zdaj ga bodo le 2100 vagonov dobile. V rodovitni Galiciji je zdaj hudo pomanjkanje moke. Pravijo pa, da imajo gališki judje še vsega blaga zadosti. Še hušje pa postaja pomanjkanje masti. Suh špeh že plačujejo po 18 do 19 K. To je odersko. Sicer so pa novembra dovolili na Dunaju, da se je špeh prodajal po 18 K. — Čista mast se plačuje 22 do 20 K. To je pa vendar prehudol!

Vojaštvo je zahtevalo 8.5 milij. stotov slame in sena. V sled slabe letine je zmanjalo zahtevno za 1 milijon stotov. Ta množina se bo morala dati. Naša dežela je dala že precej preveč. Morebiti dobimo od drugih dežel kaj nazaj. En del je — kakor čujemo — že dovoljen.

Ogrski žito-prometni zavod je izdal svoje poročilo. V teku enega leta je prevzel od kmetov 17.8 milij. stotov žita in fižola. (Kako je potem mogoče, da je bilo pri nas tako pomanjkanje?) Razen tega je kupil še na tujem: 500.000 stotov rib, 650.000 stotov slanikov, 24.000 osoljenih morskih rib, 38.000 stotov mesa, 30.000 stotov sira, 23.500 stotov krompirjeve moke, 1.75 milij. steklenic zgoščenega mleka, 400 stotov suhega mleka, 1300 zabojev jajc, 18.350 goved. ki so prišle gotovo iz Romunske in Bolgarje; dalje 27.500 stotov masti, in 8500 stotov južnega sadja. Doma pa še 25.000 debelih prešičev, 80.000 stotov zelja, 166 tisoč stotov zdrobljenega ječmena. Dobičeka je izkazal zavod 6.9 milij. kron. V resnici ga je pa 30 milijonov. Naši ministri upajo, da bodo z Ogrske še veliko dobili.

• • •

Zadružništvo. Za predsednika »Gospodarske zveze« v Ljubljani je bil izvoljen o priliki občnega zbora dne 26. nov. g. Al. Markež, ekonom v zavodu sv. Stanislava v št. Vidu. — »Zadružna centrala« v Ljubljani s 179. članicami je imela od 1. maja do konca oktobra t. l. 126,716.401 K 14 v. denarnega prometa. Vloge so narastle v tem času na 28,305.854 K 29 v.; vrednostnih papirjev ima shranjenih za 4,127.000 K. — (Enaka kratka prometna oznanila smo voljni sprejeti tudi od »Zadružne zveze«.)

Nagrade za rejo bikov in mrjascev leta 1917. Deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani je določilo naslednje dni za razdelitev nagrad rejcem bikov in mrjascev: Dne 3. decembra v Domžalah, Grosupljem, Škofji Loki; 4. decembra v Kamniku, Ribnici; 5. decembra v Kranjski gori, Dobropoljah, Zatičini; 6. decembra v Boh. Bistrici, Trebnjem, Kočevju; 7. decembra v Lescah, Mokronogu; 10. decembra v Kranju, Novem mestu; 11. decembra v Selcih, Kostanjevici; 12. decembra na Trati nad Škofjo Loko, Črnomlju; 13. decembra v Medvodah, Litiji; 14. decembra na Brezovici pri Ljubljani, Zagorju ob Savi; 15. decembra v Logatcu, Radečah; 17. decembra v Rakeku; 18. decembra v Št. Petru na Krasu; 19. decembra na Razdrtem pri Postojni; 20. decembra v Vipavi. Prižene naj se vedno na isti kraj, ki je bivališču rejca najbližji in najprikladnejši.

25 1/2 milijona za reveže. Na Dunaju imajo 87.500 občinskih ubožcev, ki mora zanje skrbeti občina oziroma jih podpirati. Samo v tekočem letu je izdalo mesto za ta namen čez 25 milijonov kron.

Proti uvedbi vinskega davka. Naslednje občine so poslale Jugoslovanskemu klubu utemeljene prošnje, naj se prepereči novi vinski davek: Baderna, okraj Poreč, Istra, Roč, Materija, Sečovo, Takačevo, Višnjavas, Vrabče, Vodranci, Vipava, okr. Postojna, Sv. Mohor, okr. Rogatec, Partinje, Moravci, Ciglence, Spod. Gašteraj, Zamarkova, Lormanje, Sulzta, Sv. Anton v Slov. goricah, Radislavec, Iljaševci, Sv. Martin pri Vurberku, Pesnički dvor, Vrtiče nad Mariborom, Križevci, Grabonoš, Sv. Marjeta na Pesnici, Terbegovci. Klub je prošnje vložil po poslancih, ki zastopajo okraje posameznih občin.

Slike in črtice z bojišč.

NOV ROBINZON.

Dve leti gorja v ruskem ujetništvu.

(Dalje.)

Med tem časom se mi je posrečilo zbežati od Rusov, kar sem že nameraval ves čas ujetništva. Tiho se plazim ponoči s kolodvora in jo mahnem proti solnčnemu zahodu. Okoli polnoči zlezem v neko grmovje in zaspi. Zbudim se v rani zori in začnem iti naprej. Dobro sem si zapomnil kraj, kjer solnce zahaja, in tja nameril svoj cilj, meneč, tam bo Avstrija. Ko potujem 13 dni lačen, bos in raztrgan, me ujame ruska patrola blizu vasi Dubno. Zenejo me na kolodvor v živinski vagon, kjer me trije z nasajenimi bajoneti stražijo. Pri vsakem premikljeju me bijejo s puškinim kopitom, tako da sem bil ves črn in otekel. V takem stanu smo se vozili 3 dni brez jesti in vode do Žmerinke. Tu je bila moja rota. Gnali so me pred poveljnika, ki me obsodi na 25 palic, zraven sem moral pa še 6 ur stati »Habt Acht« s 40 kg peska na hrbtu in lopato na rami. To kazen sem takoj nastopil; ali joj, kako so me ti trinogi stekli! Lila mi je kri po stegnih in nisem mogel ne stati, ne sedeti, ne bežati, ampak čepel sem na kolenih in kolenih cel me-

sec. Potem sem toliko okrevaj, da sem prestal še šesturno »stoječo« kazen, ali delati še nisem mogel 14 dni. Nato sem začel zopet hoditi delat na cesto in kovati načrte za nov beg.

Ko sem delal 7 dni je šel neki dan malo dež, vzamem si vse stvari s seboj na delo in jo okoli 10. ure mahnem v gozd in po njem dalje zopet proti zahodu. Ko hodim tri kilometre, zagledam ruskega častnika, ki jezdi proti meni. Kaj bo sedaj, si mislim. V potoku poleg ceste leži razbit voz; hitro skočim k njemu in začnem trgati železo od njega. Ko pride častnik do mene, me vpraša, kaj tu delam. Odgovorim mu, da nimam podkvic na petah, da si tu vzamem železa zanje. Potem častnik odjaha, jaz pa jo krenem v gozd in po njem dalje. Tako hodim 92 dni in pridem srečno do reke Prut v Bukovini blizu Črnovic. Kako zdaj priti čez Reko? Tri dni iščem prilike za prehod ali zaman. Četrty dan pridem do nekega kmetiča, s katerim se zgovorim, da mi preskrbi legitimacijo. Tako sem srečno prišel čez most v Črnovice. V mestu je bilo mnogo Rusov. V predmestju Kolokuška si preskrbim rusko obleko, nahrbtnik in puško ter grem dalje kot ruski vojak. Ali to mi ni služilo dobro, zakaj izpraševali so me mnogo, od katerega polka sem in kam sem namenjen. Zato mi je bilo treba mnogo odgovarjati. Nekega dne srečam v gozdu ruskega častnika, ki me vpraša, kam grem. Odgovorim: »Na pozicijo.« Vpraša me: »Katerega polka?« Rečem: »Drugega.« On pravi: »Drugega polka ni tu, zato moraš iti z menoj na komando.« Jaz mu pravim, da nimam časa, da se mi mudi. Ali on ne odneha in me hoče s pištolo ustreliti. Z zvijačo in s silo sem se ga iznebil ter pobežnil dalje.

Zdaj grem urnih korakov dalje. Drugi dan izvem v neki vasi, da je bil neki častnik napaden v gozdu in da zločinca zasledujejo. Treba bo pozornosti, si mislim, in zato grem k nekemu kmetiču in ga prosim, naj mi da sekiro, žago in nož. Ko dobim to orodje, grem v gozd in si naredim bergle in leseno nožo pod kolenom. S tem potem grem dalje in hodim tako 5 tednov. Mnogokrat kupim kruh od Rusov, ali čez fronto je bilo tako nemogoče priti. Zato

¹ Uredništvo je opisovalcu tega in še enega drznega nastopa proti kozakom, ki o njem pride pozneje na vrsto, izrazilo neke pomisleke, češ, v kakšni vesti je ravnal in kako je presojal to samoobrambo...

Pisec je pojasnil to vprašanje takole:

»Na Vaše vprašanje o prizorih s ruskim častnikom in o kozakih odgovarjam, da je stvar popolnoma pravilno opisana. Seveda je poročilo zelo kratko, zato izgleda res malo divje. Če bi vse na drobno opisoval, bi stvar drugače izgledala. Da sem pa to izvršil, me je prignala preteča smrtna nevarnost. Kozaki so na primer malo prej enega pobeglega ujetnika na kose razsekali; tako so tudi meni obetali kazen s smrtjo. Rešil sem se gotove smrti le s silo. — Pri častniku je bilo zopet tako. Ker nisem hotel iti z njim na komando, boječ se kazni, me je hotel ustreliti s samokresom. Toda jaz sem prej dobro zadel in tako ušel smrti. Iz tega vzroka sem izvršil ta dejstva.«

sem odložil bergle v vasi Breza in prosil nekega kmetiča, naj mi pokaže varno pot do fronte. Veli mi, da je to zelo nevarno, vendar gre neko zelo temno noč z menoj po nekem jarku do rezerve. Tu se vrne nazaj, ker se je bal ruskih kozakov. Jaz grem po jarku po vseh štirih naprej in pridem okoli polnoči neopažen čez fronto do žice.

(Dalje.)

Pismo iz Galicije.

Zopet se oglasim, dragi »Domoljub«. Sedaj bivam v neki zapuščeni gališki vasi, malo v ozadju bojne črte. Tu čakamo, da nas zopet denejo na fronto proti Moskalu. Vas ima približno 50 hiš, pa so večinoma vse revne in slabe. Pa to je že tako, da so gališke hiše le malo prostorne in zanemarjene ter brez vsakega stranišča. Hiše so povečini lesene in s slamo krite, le kar je novih, so malo boljše. Prebivalstvo je še precej dobro, razen judov, a teh je malo. Močno so naseljene tiste neprijetne živalice, ki ne dajo človeku nikoli miru; to je zato, ker nimajo ljudje nobene snage. Ne vem, kdaj bomo zopet prišli v domači kraj — v snažo. Pota so tako zanemarjena, da je človek do kolena ves blaten. Žito si ljudstvo samo doma melje, zato je kruh mnogo slabši kot pri nas. No, pa je človek le vesel, če ga kje dobi, saj ni več tistih časov, da bi bili zbirčni. Volov nimajo; redijo le kakšne stare, slabe konje in pa krave; zato se prebivalstvo hrani le bolj z mlekom. Ljudje so vsled tega čvrsti in zdravi. Sedaj se že skoro nič ne pozna, da so bili Rusi tu; je že vse popravljenno. Tam pa tam vidiš na polju kakšen križ, kjer počiva branitelj domovine; seveda je grob zapuščen. Pri naši bateriji so večinoma le Slovenci, pa nekaj Nemcev. Ob večerih in ob prostih časih se domislimo kakšne slovenske pesmi. Ob nedeljah gremo, če smo prosti, tudi lahko k sveti maši, samo cerkev je majhna, slaba, lesena in zanemarjena.

Pozdrave pošiljajo vsi tukajšnji Slovenci vsem domačim, znancem in prijateljem, posebno pa **Lindič Anton.**

Alojziju Gruden,

bratu junaku.

(† 12. nov. 1917 na romunskem bojišču.)

Za bratom tudi ti odšel si z doma daleč v boj krvav; in kakor njega je odvel te smrtni angelj v dom višav.

Odšla od nas sta brata dva pustivši boja strašni kraj; nezmagana oba sta šla po palmo zmagave v večni raj.

Utrinja solza se z oči, a ustavim jo: nikar! Solz žalosti nič treba ni, saj sebe dal si carju v dar.

Kjer voda Donave šumi, počivata mi brata dva. Srce za njima hrepeni — po snidenju gor vrh zvezdál

Retenski

Listek

Zvonarjeva hči.

[Povest. — Spisala E. Miller. — Priredil Fr. Steržaj.]

(Dalje.)

Župnik je sedel k njim na trdo zemljo in k razvalinam njihovih hiš in jim govoril besede usmiljenja in življenja. Brez upiranja so ga prizadeti poslušali. Pokopali so nato mrliče. Vera na skupnega Odrešenika je združevala v revščini in bedi duše, ki so si v dneh izobilja bile nasproti.

Zvonarja Henrika so pokopali v grob z molitvijo katoliškega Očenaša; njegovi soverniki so ga pokrili z zadnjo odejo in roke obeh veroizpovedanj so mu zasadile

24. Konec poti.

Dvanajsti dan po oni nesreči je zaslislala izgovoriti svoje ime z nekim tujim naglasom.

Pristopil je k nji mož, ki ga še nikoli v življenju ni videla. Zveste roke so se ji stegnile nasproti, njegovo milo oko je iskalo njenega pogleda in mehki glas jo je vprašal: »Ali ste vi Rozika Rudnik, žena zvonarja Dodona, edina preostala te družine? — Jaz sem sin vaše tete!«

Kakor utaplajoči se po rešilni vrvi se je oprijela Rozika teh zvestih rok. Zarek veselega upanja ji je razžaril žalostno obličje. Prižela je otroka k sebi, veselja se ji je tresla beseda, ko je izpregovorila: »Torej še nismo zapušteni od Boga in ljudi! Usmiljeni Oče je vodil vaše srce, bratranec! To sta moja otroka. Izgubila sta očeta in domovino. Sprejmite ju, hvaležna vam bosta vse življenje.«

Z začudenjem je zrla Marijeta na strica in pristavila: »Kako ste podobni stricu Jožefu, maminemu bratu.« In solze za dragimi rajnimi so ji orosile oči.

bil oče vedno tujec ob materini strani? Ni-sta se razumevala v družini. Vera jih je ločila med seboj, in v veri je tudi danes razlika med njim, materjo in sestro.

Ta nesrečni dan je mladenič dozorel v moža. Sklonil se je nad grobom in prisegel mrtvemu očetu: »Zvest vam hočem ostati, oče! Zvest oni veri, ki ste jo imeli tudi vi! Da bi mogel vsaj druge poučiti, kakšno bedo povzroča med starši in otroki razlika vere. — Oh, da bi mi bilo to mogoče! Obvaroval bi jih rad te razdvojenosti, ki pokopuje ljubezen in mori radost.«

Nenadoma je vstal; obraz mu je začaral in zakletu: »Oče! To ste mi rekli vi: Da, hočem biti služabnik svoje in vaše vere; — učil se bom lutrovskega bogoslovja.«

(Dalje.)

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

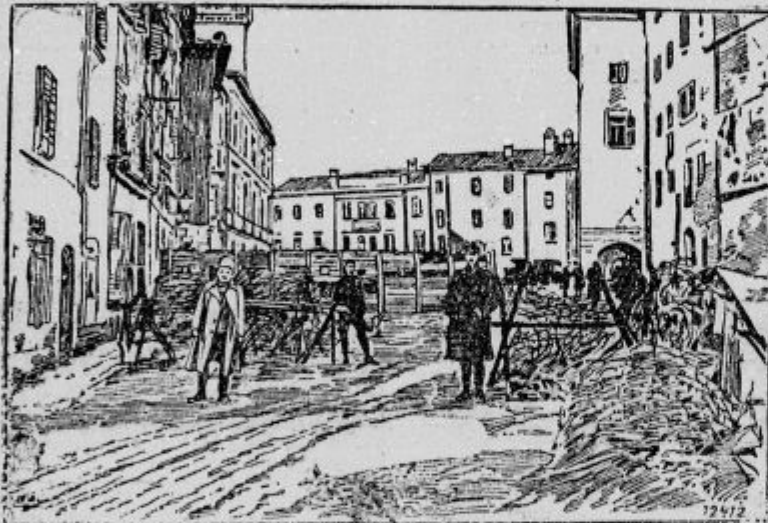
sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Zadnji dnevi.

20 milijonov kron VII. vojnega posojila je podpisala centrala Živnostenske banke v Pragi zase in za svoje podružnice. — Pri ljubljanski kreditni banki je bilo do konca meseca zaznamovanega VII. vojnega posojila okroglo 4 milijone kron. Podpisovalni rok je pravzaprav potekel, vendar je še zmerom odprta prilika za posojila. Kakor se čuje, je udeležba zlasti zadnje dni prav številna; sklepati se sme, da bo uspeh zopet velik. Naš izborni vojaški položaj, dogodki v ententi, posebno na Ruskem, dajejo prebivalstvu pogum. — Pogoji so zelo ugodni. Podpisati je mogoče: 1. 40letno davka prosto 5 1/2 odstotno državno posojilo v kosih po 50, 100, 200, 1000, 2000, 10.000 in 20.000 K. Obresti se bodo izplačevale v polletnih obrokih za nazaj dne 1. februarja in dne 1. avgusta vsakega leta. Posojilo se bo vračevalo v letih 1923. do 1957. na temelju izžrebanj. Vračevalo se bo po popolni imenski vrednosti, medtem, ko znaša podpisovalna cena le 92 od 100. 2. Davka proste ravnatako 5 1/2 odstotne državne zakladnice v kosih po 1000, 5000, 10.000 in 50.000 K, ki se bodo vrnille dne 1. avgusta 1926 v polni imenski vrednosti. Podpisovalna cena je določena s 94 K od 100, obresti se bodo naknadno izplačevale v polletnih obrokih dne 1. februarja in dne 1. avgusta vsakega leta. Priglasiti se more pri vseh poštinih uradih, davkarijah, bankah, hranilnicah, domačih posojilnicah in šolskih nabiralniščin.

Из bojov v Gorici: žične ovire in barikade na cestah.

križ na golo gomilo. Položili so ga poleg rajnega učenika.

Deseti dan se je dvigal nad mrtvimi razvalinami. Bližnji kmetje so usmiljeno sprejeli uboge pogorelce. Vsako jutro so šle raztrgane postave od vseh strani proti domačim razvalinam. Njihova srca so bila še preveč utrujena, da bi se vzdramila k novemu življenju; njihove roke preslabe, da bi nosile novo kamenje za zidavo, živeli so od krščanskega usmiljenja.

Tuji ljudje so hodili posamezni in v skupinah okoli mestnih razvalin. Od daleč so prihajali. Žalostna novica se je z bliskovo naglico širila čez doline in gore. In preplašeni so vstajali ljudje, zavedali se svoje narodne skupnosti, puščali motike in rovnice na svojih njivah in hiteli v težkih čevljih ponorečencem v pomoč. Prioregli so svoje živinče pred voz, naložili živeža in šli od doma. Na križiščih so povpraševali po cesti nesrečnega kraja in v vsaki vasici po razdalji, ki jih še loči od nesrečnikov.

Ljubezen je našla vsa pota in premagala vse ovire.

»Tako domač obraz imate,« je pritrčila mati. »To olajšuje naše zbližanje.«

Preprosto ji je odvrnil ta: »Dobra in močna sta vaša otroka, lahko si bosta dobila kruh. Na moji kmetiji je kruha in dela dovolj za vse.«

»Moj sin je luterski,« mu je v zadregi šepnila mati.

»Vem,« je dejal sorodnik in neka senca mu je šinila po obrazu. »Toda vem tudi, da je pošteno vzgojen. Pri meni in moji ženi bo našel svoj dom.«

Rozika si ni upala bratrancu izraziti svojega upanja, ki ga je imela po smrti njegovega očeta v samotni kmečke domačije. Sin je imel sedaj samo njo ter jo tudi pri srčno ljubil. Morebiti se bo s pomočjo milosti božje zbudila želja po katoliški veri — potem bo konec njenih srčnih muk. Mladi Mirko pa je stal temnega obraza bolj ob strani. Vleklo ga je k očetovemu grobu. Sedaj bo moral iti z materjo med katoličane, strani od svojih sovernikov, med tujece, ki ga ne bodo razumevali.

Sedel je na grob in razmišljal: Ali ni

Tedenska pratika.

Petek, 7. decembra: Sv. Ambrozij, šk. in cerkveni učenik († 397). — Sv. Agaton, vojak.

Sobota, 8. decembra: Praznik brežmadežnega spočtja Marije Device. — Sv. Anastazija. — Sv. Sofronij.

Nedelja, 9. decembra, II. adventna. Evang. o Janezu Krstniku v ječi. — Sv. Siroj, sv. Prokul. — Blaž. Kanižij. — Sv. Valerija, dev. in muč.

Ponedeljek, 10. decembra: Sv. Menas, uradnik in tovariši. — Sv. Severin.

Torek, 11. decembra: Sv. Damaz, papež († 384). Sv. Epimah. — Blažena Prbislava sestra češkega kralja sv. Vencslava.

Sreda, 12. decembra: Sv. Jošt, angleški kraljevič.

Četrtek, 13. decembra: Sv. Lucija, muč. († 304). — Sv. Otilija, zavetnica Alzacije.

Solnce vzhaja ob 7. u. 40 m., zahaja ob 4. u. 04 m.

Luna: Mlaj 14. dec. ob četrt na 11. uro dopoldne.

Blaženi Andrej Bobola.
(† 1657.)

16. maja 1657 so našli pred neko mesto v mestu Jenow razdejano truplo svetčivečega jezuita. Kozaki so mu prizadejali najhujše muke. Noga in roke so bile takorekoč odsekane, lobanja udrti, koža na glavi olupljena, nos in ustnice narezane, jezik odrezan. Bil je blaženi Andrej. Bog je pripustil, da se je na priprošnje tega spričevalca zgodilo več čudežev. Njegovo telo je ostalo do danes nestrohnjeno.

V življenju bl. Andreja ni nič izrednega. Kot otrok je bil nedolžen in ubogljiv, kot mladenič priden in skromen; ljubezen do družbe Jezusovega mu je določila življenja pot. Ko je bil še v noviciatu, se ga je polotila nenasična želja, da bi mogel za Kristusa kaj trpeti. Ko je postal duhovnik, se je trudil neprestano za zveličanje bližnjega ter je rad prenašal obrekovanje in zaničevanje. Kljub sovražnostim je vztrajal Andrej na svojem mestu ter bil zvest v ma'em. Prav to mu je naklonilo krono zveličanja. Papež Pij IX. ga je prištel l. 1853. med svetnike v nebesih.

To in ono.

Naši pozdravljajo. Preršene pozdrave pošiljajo: četiv. Ivan Ščurič, Zagreb; Fr. Močilar, Dolenjsko; podd. Ivan Trnovc, Bred, Št. Vid nad Ljubljano; podd. A. Rosenberg, Erno; inf. Iv. Purič, Iv. Milevoj iz Istre; Fr. Zbontar. — Iskrene pozdrave pošiljajo slovenski fantje iz romunskih strelskih jarkov znanec in prijateljem ter žele vsele božične praznike: Udovč Ivan, Malkovec pri Tržišču; Hočvar Janez, Male Lažde; Gartner Jakob, Golica pri Selcih; Rantah Fr., Škocijan pri Mokronogu; Langerholc Fr. Stara Loka. Najlepše pozdrave iz italijanske ravnine — nekaj kilometrov od Benetk — pošiljata korp. Janko Jemec in korp. Karel Gregorič. »Od Tolmina tja do Rima — za Taljani marš, marš, marš! — Slovenec in Slovenkam v ljubi slovenski domovini

pošiljamo priršene pozdrave iz zasedene polentarjeve dežele: Karel Novak iz Motnika; Franc Bevč iz Preserij pri Lukovici; Anton Čok in Anton Cerkovnik iz Lokve pri Divači in Alojzij Cestnik iz Lačice pri Vranskem. — Pošiljamo vsem cenjenim bralcem in bralkam »Domoljuba« najlepše pozdrave iz sovražnega mesa. — Mote: Konšek Janez, Uršna Sela pri Rudolfovem; Kranjc Anton, Oražem Alojz, Klemenc Janez. Vsi od ljubljanskega planinskega polka.

Pesem slovenskega kmetiča ob vojni.

Le vojska, vojska, vojska
se slili zdaj povsod;
ta pesem salobolska
bo uničila naš rod.

Je stiska vedno večja,
denar — kaj še velja?
Če imaš ga na kupe,
kdo zanj pa kaj ti da?

Živila vsa na karte,
dobiš moč jih ni;
obleka trikrat draga,
pa čevlji — na, bol, ti.

»Le kmet — ta ima dosti —
si misli marsikdo;
a tsi vsak se moti,
pa še kako — hudo!

Nesreča za nesrečo
visi te dan na dan;
povrhu letos suša
spraznila nam je hram.

Mi kmetje smo državi
že da i de'el lep
krompir, ližol in slame,
pa žito, hrav, telet!

A koliko še drugih
v tej vojni je izgub;
ne šie bi, še bi šie i,
na celi »Domoljube«.

Najdražje vsi smo dali;
očete, brate — vse.
Da bi zdravi se vrnili —
to naša želja je.

Vse to za domovino
žrtvuemo voljno;
za zmagjo monarhije,
v čast Avstriji samol!

Naj zopet se nam dragi
krog mizice zberol!
Dal Bog, da tista ura
ni daleč za goro.

V. J.

Po svoje. Mali bratec v družini je dovoljkrat dokozoval, da ima čvrsta in zdrava pljuča. Nekdo pravi Anžek mamič: »Kajne, mama, bratec je prišel iz nebes?« — »Da, da, Anžek.« — Čez nekaj časa se zopet odnese Anžek: »Veš kaj, mama?« — »Kaj pa je, Anžek?« — »Jaz pa anželcem prav nič ne zamerim, da so bratac vun vrgli, ker tako vpije.«

Vprašanja in odgovori.

J. Š. — Predgrad: Postava pravi: Pravica do vzdrževalnine traja ves čas, dokler je vno-klicanec vsled vojaškega službovanja zadržan skrbeti za zasluge; torej ed dneva odhoda v službovanje, pa do dneva vrnitve. Drugače je, kdor vsled bolezni ali ranitve ni več v vojni službi, če je bil kot invalid prestavljen v neaktivno službeno razmerje.

T. P. — Bled: Ako ste dobili toliko, kolikor bi Vam dala aprovizacija, bo pritožba zastoj; če manj, zahtevajte svoj primanjkljaj.

M. H. — Dole pri Ližji: Ako je vojak prideljen rudniku ali premoškopolu, kjer dobiva plečo, odpade vzdrževalnina, razen ako bi dobival v primeri z zaslužkom pred vojsko se-

daj tako malo plačo, da bi sebe in svoje družine ne mogel preživljati. Zgodi se, da vojak, ki je prideljen rudniku, sedaj ne zasluži toliko, kot je dobivala poprej vsa družina vzdrževalnina. V takem slučaju Vaša komisija za preživljanje, kakor čujemo, ne prizna vzdrževalnina.

E. O. — Kandija: Na dopust greste slobo-dno, kamor deno, če so le potni listi (Off. Befehl) v redu. (Za zadnjo številko prepozno. Op. uredn.)

A. M. Ribnica: Koliko bo sedanji denar veljal, če se bo vrednost zmanjšala, o tem ni nič gotovega. Kar se govori, so le ugibanja. Glede pravnih vprašanj, kakor je n. pr. Vaše, bi pa v slučaju zmanjšane vrednosti moral govoriti nov državni zakon.

A. K. Boštanj: Pobotnico Vam je dolžna dati dotična ženska. Išče naj jo sama. Zahtevajte takoj.

Fr. Š. — Zagorje: Proti odloku komisije pravzaprav ni pritožbe. Z novo prčnjo, v kateri se izpodbijejo vzroki, zaradi katerih je bila odklonjena podpora, se pač da doseči, da se zadeva iznova preišče in vzdrževalnina naklaže. Če komisija ni naznanila vzrokov odklonitve, jih smete zahtevati ustmeno ali pismeno.

A. S. — Bučka: Bolje doma, kakor v tujni, kajti ni vse zlato, kar se sveti. Glede mornarice bi se bilo obrniti na mornariški komisarijat v Pulju, a ne brez dovoljenja staršev.

Družina R. — Gros Raming: Sedaj še ni stanovanj, zato ne dovoljujeta povratka ne civilna, ne vojaška oblast. Posamezniki hodijo samo na ogled: ker je na povčini vse razdrto, se morejo stalno naseliti samo tuintam.

V. J. — Šopronj (Oedenburg): Biez dvoma uživa o katol. duhovniki v Avstro-Ogrski slošno spoštovanje; saj je naša država katoliška, dsi se hočejo kramarski židje zlasti po mestih vgnezditi. Da rosljedn do katol. duhovnika nimajo simpatij, je umevno. Naš cesar in apostolski kralj Karel I. ter prelasna njegova soproga Zita sta vzor katoliškega življenja ter znata ceniti in ljubiti dobre katoliške duhovnike. Na cesarskem dvoru izvršuje duhovska opravila izvrsten duhovnik: dvorni župnik dr. Sevdli, poleg tega je nastavljenih več dvornih kapelanov. Predik dr. Sevdla je imel celo škofovsko čast. Sicer je pa na Dunaju stalno en kardinal (sedaj izborni nadškof dr. Piffl) in še dva pomožna škofa.

Vpršalca gl'je lanu in suhega sadja: Vse te stvari je urad za prehrano — zasegal. Lan sprejema centrala v Trutnovu, suho sadje pa centrala »Geos« na Dunaju.

Počtni nebiraln'š. Fr. G. Drobnič: Oblika pesmi še ni za list. Če pa preveč prevrtno, bi Vam ne bilo všeč. Blažovolite naznaniti, kam naj izročimo priloženo krono.

SKRIVALNICA.

Rudokop Stanko prišel je z dela, dobra prešičevna čaka ga že. Bosta s prijateljem skupaj jo jela: kliče, jezi se: kje neki je?

Za razvedrilo.

V službi. K nekemu mehaniku je prišel za vajenca razvajan mladenič. Drugo jutro ga mojster pokliče precej zgodaj in mu pove, da je družina že pri zajtrku. »Lepo zahvalim,« pravi fantič, »jan ponoči navadno prav nič ne jem« — in se obrne na drugo stran.

Olajševalni vzrok. Sodnik: Komaj ste bili izpuščeni iz ječe, pa ste že ukradli novo obleko. — Tat: »Kaj pa sem hotel. V ječi sem se bil zredil za petdeset kil in obleka mi je bila pretesna.«

Med jetniki. Tujec: »Ali z vami lepo ravna jo?« — Jetnik: »No, z ravnaniem bi bil človek že še zadovoljen, ampak jetničar nam nič ne zaupa. Še ključa do vrat nobenemu ne da.«

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 28. novembra: 72. 36. 23. 24. 71.

Dunaj, 1. decembra: 10. 68. 80. 61. 36.

Izšel je

krasno opremljen slovenski

vojaški koledar

z naslovom

2975

Slovenski vojak.

Sestavil in založil. Jan. N. Jeglič.

Neobhodno potrebna knjižica za vsakega slovenskega vojaka.

Slovenski vojaki, segajte po svojem koledarju, prvem te vrste na Kranjskem; soproge, sestre, hčere, ne pozabite za svoje drage omisliti knjižico, ki jo vsak vojak nujno potrebuje.

Zelo primerna za darilo!

Dobiva se po vseh knjigarrah ali pa naravnost pri založniku

JAN. N. JEGLIČU, šol. vodju v Ljublj.

Cena vezanemu izvodu 1-50 K, broširanemu 1-20 K. Naroča se najceneje po nakaznici.

Nasproti glavne pošte

v Ljubljani 15

kupiš po ceni in dobro zlatino, dobro-idoče švicarske ure, uhane, prstane, svetinjice i. t. d.

Kupim

stare zlate, briljante, srebro po visokih cenah.

Lastnik tvrde: **F. Cuden Sin**

samo v Selenburgovi ulici štev. 7.

Solidna odpraznba!

3 vajence

krepe fante poštenih staršev, sprejme v pouk
AVG. REPIC,
godarski mojster v Ljubljani, Trnovo.
Stanovanje in hrana v hiši.

Ker dobivam vedno mnogo vprašanj radi izgotovljene modrovine, naznanjam še enkrat, da izgotovljene modrovine nimam v zalogi in da jo prevzajem le v delo proti plačilu.

Tovarna modrovine J. PINTERITSCH,
VELIKOVEC, KOROSKO.

Krmila manjka!

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila. Da to krmno živina, perutnina dobro prebavi in popolnoma izkoristi, naj se primeša 2 krat na teden krmil, ena pest polna „Mastin“ to je dr. pl. Trnkoczy-a rešilni prašek. „Mastin“ paket vola 1 K, 5 paketov 6 K, poštnine prosto. 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo, ali prašiča, da se zredi.

Glavna zaloga:

Iekarna Trnčóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolajnami na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvali in rabi „Mastin“.

Šib kurjan o-... brada-
vie in trde kože tekem
3 dni s korenino. brez
bolečin ne odpravi
RIA-BALSAM.
Cena lončka z imitva-
nim prstom K 2-75. 3
lončki K 8-50. 6 lonč-
kov K 8-50.
Kemeny Kaschan
(Kassa) L. postal predal
12.660 Ugrsko.
100. 000 zabvalnic.

Lovski suknjič se zamenja

za suho sadje ali sadno žganje.
Ponudbe sprejema Marija Kurent, Ljub-
ljana, Jeranova ulica. 3143.

Suhe gobe (jurčke)

lepo sušene kakor tudi prazne vreče, brinjevo
olje, lesnike in orehe

kupuje po najvišjih dnevnih cenah

M. Rant, Kranj

prva eksportna tvrdka deželnih in gozdnih
pridelkov. 2092

Več kontrolnih blagajn

se zeli takoj kupit.
Ponudbe z navedbo
cene in popisom bla-
gajne na naslov: Na-
tional Registrar-Kas-
sen G. m. b. H. Dunaj
VII. Stebensterng. 31.

Polheve kože

kupuje po najvišjih cenah

D. Kölner,

veletrgovina s kožami
in kožuščinami.

Lipsko, Brühl 47.

Posiljate v zavojih po
5 kg se prosijo po po-
šti, za kar se takoj od-
pošlje odpadli znesek.

Lišaje

garje, srbež, braste in
druge kožne bolezni
odstrani naglo in si-
gurno Paratol-domače
mazilo. Ne maže, je po-
polno brez duha, torej
se more rabiti tudi čez
dan. Velik lonček K 3-60
dvojno - velik lonček
K 6-—. Dalje Paratol-
posipalni prašek, ki va-
ruje najbolj občutljivo
kožo. 1 škatlija K 2-50.
Oboje se dobiva po povzetju
ali predplačilu pri tvrdki
Ikarja M. Klais-
Paratol-Werke, Budapest VII-10.
Reze-ut. 21.

Semenska trgovina AL. KORSIKA v Ljubljani

Bleiweisova cesta ali Vrtača 3.

Kupuje vsa doma pridelana semena, vsako množino,
plačuje pa po najvišji ceni, kakor:

korenje, repo, solato, buče, kumare, konopljo, i. t. d.

Prodaja tudi mnogovrstna večinoma doma pridelana
semena. — Nov cenik izide v mesecu januarju 1918; dobil
se bode brezplačno. 3128

Posušene gobe - jurčke

kupujem še vedno po najvišji ceni. Zajamčeno prisine vzorce o teži 1/4 kg mi
lahko usak čas pošljete po povzetju zneska 10 kror. Obenem s pošiljateljico mi
po dopisnici naznanite množino gob in
ceno za 1 kilogram. Bodite uverjeni, da
ne hodete nikjer bolje postreženi kot pri

Františki Opeka, trgovki na Vrhniki.

Šriporočamo

kolinsko kavino primes

v korist obmejnim Slovencem!

Vojna zapustna ura
natančno regul. in re-
dpa. Nikel ali jeklo K
12— 15— 20.— s radij.
svetliln. kanal K 10—
10.— 24— v srebr. okr.
K 15.— 24.— 28.— s rad.
svetl. kan K 30— 36.—
srebr. nap. urana elast.
K 30— 36.— 40— 14 k.
zlata zapustna ura na
elast. K 100.— 120.—
140.— Zlatno pismeno

jamstvo. Pošilja po povzetju. Nikak risko! Zamena
dovoljena ali denar nazaj.

Prva tovarna ur JAN KONRAD

e. in kr. dvorni založnik Brnx št. 1555 (Češko)
Na željo se vsakomur zastoj pošlje moj glavni cenik.

Zastoj dobi vsak na željo

mo, glavni ka-
talog ur, sre-
brnine, zlatni-
ne, godbenih
predm. Violine
in više. Dobro
bar. po K 14, 20,
25, 10, 25, 35, 50,
3 vrstne harmonike po
K 70, 80, 100, 120; 3 vrstne
harmonike po K 180, 200,
240, 280. Zamena do-
voljna ali
denar nazaj.
Pošilja po
povzetju ali
predplačilu.
Razpošiljal-
nica.

JAN KONRAD, e. in kr. dvor.
učb. Most (Brnx) št. 1759, Češko.

**Kuverte s firmo,
pisma,
račune itd.**

izvršuje natančno
po naročilu

**Katoliška
tiskarna
v Ljubljani.**

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom **posojila** proti poroštvu, zastavi živ-
ljenjskih polic, posestva, vrednostnih papirjev ali proti
zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7¹/₂, 15 ali 22¹/₂ letih v
odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v **Ljubljani,**
Kongresni trg štev. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848/40 kron.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4¹/₄%

Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži,
ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,089.850 kron.

Suhe gobe,

trno in rdečo deteljo, kumno, janež, repno,
korenjevo, razna travna in druga domača se-
mena, prazne vrče kakor tudi vse vrste pri-
delkov kupuje **SEVER & URBANIČ, Ljubljana,**
Wolfova ulica 12.

!! Ako še niste, pošljite naročnino !!

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je

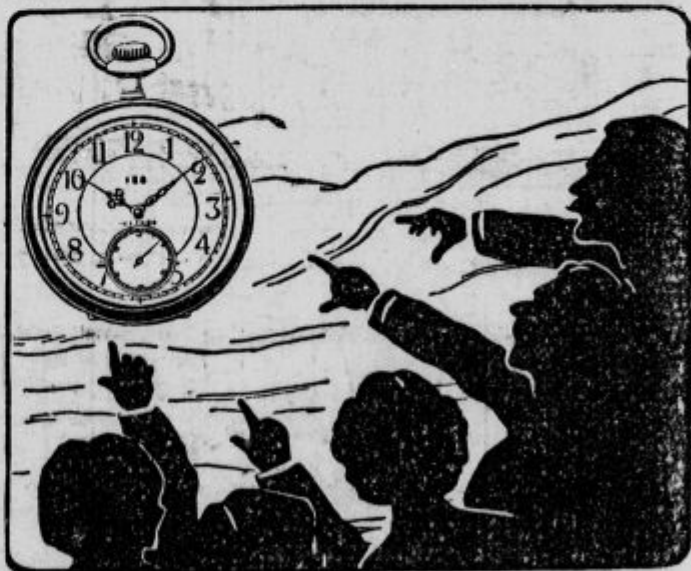
mojstrsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju zamenjam!
Neugalajoče

- Kovinske ure po K 22— 26— 32— 40— 60.—
- Srebrne ure po K 48— 54— 60— 70— 90— 100.—
- Kovinske verižice po K 2— 3— 4— 6— 10—
- Usnjate verižice po K 1'60 2'80 4'80

Zlatnina in srebrnina v bogati izberi!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem
krasnem ceniku, katerega zahtevajte zastoj in poštne prosto.

Lasna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lasna protokolirana tovarna ur v Švici.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.